

Vanha koira ei opi uusia temppuja?

Erään monta vuotta sitten opettamani divemasterkurssin aikana yksi oppilaani kuunteli tarkkaavaisesti paasaustani roolimallina olemisesta sekä siitä, että varsinkin sukellusten valvojan roolissa tulisi kiinnittää erityistä huomiota sukellussääntöihin. Lopulta kandidaatti kysyi, "Jeff, kuka on sinun sukellusparisi, kun olet johtamassa koulutussukelluksia?"

Miettimättä kysymystä sen enempää sanoin olevani onnekas, koska itse asiassa kaikki oppilaani olivat sukellusparejani. Lisäsin, että minulla olisi monta huolenpitäjää, mikäli minulla sattuisi oleman ongelma veden alla.

"Mutta kykenisikö kukaan noista oppilaista todella auttamaan sinua?" hän tulitti takaisin. Minut palautettiin maan pinnalle tämän sinänsä vaatimattoman kysymyksen johdosta. Minun oli myönnettävä, että hän saattaisi olla oikeassa vihjauksessaan. Saatan itse asiassa olla omillani tuollaisessa tilanteessa. Toivon, että vuosien koulutus ja kokemus johtaisi positiiviseen lopputulokseen.

Tämän tason luottamus on terveellistä, mutta olen myös varovainen, etten tule liian itsevarmaksi kyvyistäni käsitellä kaikki veden alla mahdollisesti esiintyvät hätätilanteet.

Sukeltaminen on turvallista, mutta vesi voi olla anteeksiantamaton elementti. Vaikka sukeltajien tulisi luottaa kykyihinsä kaikilla koulutus- ja kokemustasoilla pitäisi heidän myös varoa tulemasta liian itsevarmoiksi. Sanonnan "vanha koira ei opi uusia temppuja" ei koskaan pitäisi kuulua sukeltajan sanavarastoon.

Parien suhde

Yksi laitesukelluksen hienoimmista seikoista on sosiaalinen puoli, on se sitten itse sukelluksen jakaminen tai yksinkertaisesti se, että kerrot muille mitä näit sukelluksen aikana tultuasi takaisin veneelle. Urheilun sosiaalinen puoli on usein pääsyy siihen, että joku yleensä alkaa sukeltamisen. Kihlapari saattaa odottaa häämatkan aikaisia sukelluksia, vanhemmat saattavat odottaa jakavansa lomajännityksen lastensa kanssa tai kaksi lukiokaveria haluaa jakaa sukeltamisen tarjoaman seikkailun. Sosiaalinen puoli parin kanssa sukeltamisessa lisää turvaverkkoa – sinua valvoo toinenkin silmäpari.

Mikä on sukellusfilosofiasi?

Aivan liian usein parisukellus on toinen seuraavista: joko noudatatte "sama meri, sama sukellus"-filosofiaa (esim. teette molemmat oman sukelluksen), tai menet "olen niin lähellä pariani, että voisit luulla meidän olevan yksi henkilö"- ansaan. Kumpikaan ei anna hedelmällisintä vedenalaista kokemusta.

Ensimmäinen paritekniikka on ilmeisestikin virheellinen, koska jos et ole parisi lähellä kun henkilö tarvitsee jotain, et kykene olemaan avuksi hätätilanteessa. Se siitä ylimääräisestä turvaverkosta.

Valitse kaikille sukelluksille pari, jolla on samanlainen yleistavoite. Tämä varmistaa, että teillä on samanlainen näkemys sukelluksestanne joka johtaa parempaan parikontaktiin sukelluksen aikana. On esimerkiksi loistavaa valita pari, joka jakaa kiinnostuksesi vedenalaiseen valokuvaukseen. Mutta entä jos yksi sukeltaja haluaa ottaa makrokuvia samalla kun toinen havittelee ottavansa laajakulmakuvia?

He eivät välttämättä ole paras sukelluspari. Yksi saattaa haluta vaellella pienellä alueella riutta etsien pieniä eläimiä kun toinen saattaa haluta uida laajalla alueella etsien isoja eläimiä.

Toinen, läheisyyteen perustuva tekniikka ei ole paljoa parempi. Kun sukeltajat ovat liian lähellä toisiaan,

voivat he takertua toisiinsa ajautuen kenties toisiin ongelmiin. Potkaiset vahingossa parisi maskin pois naamalta, hänen nosteensa tulee positiiviseksi hänen taistellessaan maskia takaisin ja hän nielaisee kulauksen vettä ja paniikki alkaa vallata hänen mieltään. Sen sijaan, että olisit antanut lisäturvallisuutta, olet alkanut ongelman.

Parien tulisi sopia kuinka pysyä lähekkäin. Mieti sitä, että sovitte kuka johtaa sukelluksen ja kuka seuraa sekä mahdollisesti se, missä yritätte olla toisiinne nähden sukelluksen aikana. Mukana seuraava sukeltaja esimerkiksi jättäytyy vähän jälkeen johtavan sukeltajan vasemman olkapään taakse. Tällöin johtava sukeltaja tietää, että katsomalla vasemmalle puolelle hän näkee mukana olevan sukeltajan tätä tarkistaessaan tai mikäli hänen on saatava sukeltajan huomio.

Jotta oma itsesi olisi turvassa

Älä oleta, että sukellusparisi on aina sinua varten. Harjoittele itsesi pelastavia taitoja ja hio niitä kontrolloidusti kertaushjelman tai jatkokurssin avulla tai harjoittele niitä säännöllisesti altaassa. Tämä ei ainoastaan auta sinua välttämään pikkuhavereita vaan saattaa auttaa toimimaan kun iso onnettomuus sattuu kohdalle.

Harjoittele maskin tyhjennystaitojasi. Se mielletään usein laitesukelluskurssin kaikkein vaikeimmaksi taidoksi hallita. Aloita osittain täyttyneen maskin tyhjentämisestä siirtyen kokonaan täyden maskin tyhjentämisen kautta maskin riisumiseen ja poistamiseen.

Vaikka maskiasi ei koskaan poistettaisi kasvoiltasi, on sinulla hyvä mahdollisuus siihen, että minkä tahansa sukelluksen aikana siihen saattaa vuotaa vettä. Taidon suorittaminen sujuvasti tulee varmasti käteväksi. Mieti, kuinka käsittelet äkilliset nosteen muutokset, mikäli esimerkiksi täyttönappi jää jumiin. Mekanismin irrottamisen pitäisi pysäyttää jatkuva täyttyminen, mutta sen jälkeen sinun on kyettävä täyttämään liivi itse, koska täyttömekanismi ei toimi.

Harjoittele liivin täyttöletkun irrottamista ollessasi veden alla. Pidä mielessäsi, että vaikka tämä itsessään ei ole hengenvaarallinen tilanne, saattaa se helposti johtaa muihin ongelmiin.

Mikäli joudut kyseiseen tilanteeseen, tulisi sinun välittömästi keskeyttää sukellus ja pintautua hitaasti noudattaen kaikkia pintautumisproseduureja. Tee myös turvapysähdys.

Harjoittele taitoja

Itsesi-pelastamisessa saatat joutua ajoittain käsittelemään jalkakramppia, ei epätavallista. Venyttämällä ja hieromalla aluetta sinun pitäisi pystyä pienentämään kramppi. Sinun on pystyttävä kiinnittämään huomiota nosteeseesi poistaessasi kramppia. Alkaessasi kiireesti poistamaan kramppia jalastasi, saatat huomaamattomasti nousta tai laskeutua liian nopeasti tai jopa kontrolloimattomasti.

Harjoittele krampin poistoa säilyttäen suhteellinen asentosi vedessä. Mikäli harjoittelet altaassa, valitse itsellesi kiinnekohta altaan reunasta ja keskity siihen poistaessasi kramppia. Keskity samaan aikaan säilyttämään hengitysrytmisi, koska tämä voi auttaa nosteenhallinnassa.

Pelastustaitojen harjoittelu vakioparisi kanssa on myös tärkeää valmistamaan teitä molempia reagoimaan tehokkaasti ja asianmukaisesti kaikkiin onnettomuuksiin, joita voi sattua yhdessä sukeltaessanne.

Kertaa taitoja parisi kanssa aika ajoin. Opit hallitsemaan taitoja, kuten vaihtoehtoisen ilmanlähteen käytön peruskurssin aikana, mutta sanonta "jos et käytä sitä, unohdat sen" tulee mieleen. Näiden taitojen

suorittaminen koulutuksen aikana mahdollistaa sinua saamaan keskittyä ohjausta oikeisiin tekniikoihin, mutta ajan kuluessa taitosi ruostuvat.

Tilanne, jossa sinun on jaettava ilmaa – jonkun ilmat ovat loppuneet – lisää stressitasoasi. On aivan eri asia tehdä tämä taito tilanteen ollessa päällä kuin koulutustilanteen kontrolloiduissa olosuhteissa.

Viettämällä hivenen aikaa kertaamalla taitojasi parisi kanssa lisäätte molemmat kykyänne ja luottamustanne tehdä taidot.

DAN Report on Decompression Illness, Diving Fatalities and Project Dive Exploration – kirja kertoo, että ”keskiverto vammautunut sukeltaja ei ole lähiaikoina luokitettu.” Vaikka 46:lla %:lla vammautuneista sukeltajista alle viiden vuoden sukelluskokemus luokituksensa jälkeen, on 20:lla %:lla viidestä kymmeneen vuoden kokemus ja 34:lla %:lla yli kymmenen vuoden sukelluskokemus luokituksensa jälkeen.

Tämä saattaa aiheuttaa uskomuksen, että keskimäärin onnettomuuteen joutuu kokenut sukeltaja, perustuen luokituksen jälkeisiin sukellusvuosiin. Kun kuitenkin otetaan huomioon viimeaikainen sukelluskokemus, alkaa data osoittamaan niihin, joiden sukellustaidot olivat hivenen ruosteessa. Raportti osoittaa myös, että 40 % vammautuneista miehistä ja 50 % naisista oli tehnyt alle 20 sukellusta edellisten 12 kuukauden aikana.

Ei yksikään sukeltaja todella nauti maskin riisumisen ja pukemisen harjoittelemista etenkin kylmässä vedessä, mutta tätä nimenomaan pitäisi harjoitella ennen kuin se tapahtuu ilman varoitusta. Vaikka sukellusammattilaisille on laitettu vastuu katsoa sukeltajien perään, on sukelluspareilla vastuu toisistaan. Molemmissa tapauksissa se, että on kyky ja valmius reagoida toisen ja omiin ongelmiin varmistaa, että sukellus alkaa ja päättyy hyvissä merkeissä.

Jopa sukellusammattilaisten tulisi harjoitella niitä taitoja joita he opettavat toisille. Tämä sisältää sukellusparin kanssa sukeltamisen.